

Fysieke belasting in agrofood sectoren

Uit onderzoek blijkt dat bijna 24% van de werknemers in de 25 EU-landen last heeft van rugpijn. Daarmee vormen aandoeningen aan het bewegingsapparaat het meest voorkomende beroepsgerelateerde probleem in Europa. Andere aandoeningen die mensen ervaren zijn beschadigingen aan spieren, gewrichten en gewrichtsbanden, pezen, zenuwen en de bloedsomloop in bepaalde lichaamsdelen. In veel arbocatalogi wordt een module fysieke belasting opgenomen. Met het opnemen in de arbocatalogus willen sociale partners beroepsgerelateerde aandoeningen, ondermeer als gevolg van tillen en RSI, zoveel mogelijk voorkomen.

Tillen

Een werkactiviteit die veel rugproblemen veroorzaakt, is het handmatig optillen van lasten. In diverse agrofood sectoren tillen werknemers. Denkt u aan kazen die halverwege het rijpingsproces gekeerd worden, bloembollen die in krat en al vervoerd worden of kisten met vis die in de vitrine van een viswinkel worden gezet. Vorig jaar deed de Hoge Raad der Nederlanden uitspraak in een bijna tien jaar slepende arbeidsongeschiktheidsgeschiedenis. Ondanks een goede tilhouding voelt de werknemer plotseling pijn in zijn rug nadat hij een zware oven heeft opgetild. Twee maanden later meldt hij zich ziek met rugklachten en een jaar later is hij geopereerd aan een hernia in zijn onderrug. Vanaf januari 2000 ontvangt hij een WAO- uitkering van 80-100%. De hoogste rechterlijke macht bepaalde dat de werkgever de verplichting had om redelijkerwijs zorg te dragen voor mechanische hulpmiddelen en/of persoonlijke beschermingsmiddelen. Aanvullend merkt zij op dat het maximale tilgewicht 23 kilogram is, maar hanteert dit niet als absolute norm.

In veel branches worden vrachten van meer dan 23 kilogram getild. De rechterlijke uitspraak betekent echter niet dat deze lasten teruggebracht moeten worden tot 23 kilogram. Het huidige Nederlandse Arbobesluit bevat 'open normen' dat wil zeggen dat er op het gebied van tillen geen wettelijke grenswaarden zijn gegeven. De Europese richtlijn 90/269/EEG beschrijft ook geen precies maximumgewicht. Wel de minimum veiligheids- en gezondheidsvoorschriften voor het handmatig hanteren van lasten met gevaar voor met name rugletsel bij werknemers.

Repetitive Strain Injuries (RSI)

Complicaties aan nek, schouders en armen worden ook wel aangeduid met RSI. Dit is de meest voorkomende klacht in Europa. Onderzoek wijst uit dat RSI verantwoordelijk is voor 45% van de beroepsgerelateerde aandoeningen. Ongeveer één derde deel van alle agrariërs in Nederland heeft last van RSI. Van het ziekteverzuim is 17% toe te wijzen aan RSI, zo blijkt uit onderzoek.

- vervolg op pagina 2 -

Vraag de TilWijzer aan

De TilWijzer is een gezamenlijke publicatie van het Productschap Wijn en het Productschap Dranken. De kern van de TilWijzer bestaat uit twaalf afbeeldingen waarin juist en onjuist tillen naast elkaar zijn afgebeeld. Bij iedere afbeelding is een korte tekst opgenomen. De keerzijde van de TilWijzer gaat kort in op de juiste tiltechnieken en de beschikbare hulpmiddelen. De juiste manier van tillen, en het goed gebruiken van de beschikbare hulpmiddelen, voorkomt klachten en uitval van medewerkers. Goed tillen houdt niet alleen de medewerkers, maar ook de bedrijfstak(-ken) gezond. Het is een hulpmiddel voor de medewerkers in alle drankensectoren, van bier en wijn tot gedistilleerd en fris. Gratis exemplaren van de TilWijzer zijn te bestellen.

informatie: Productschap Wijn, 070 - 3708347
en/of e-mail: pw@wijninfo.nl

vervolg van pagina 1

De verschillen tussen de takken zijn echter groot. In de akkerbouw en vollegrondsgroenteteelt of bloembollenteelt/-broerierij komen veel nek- en schouderklachten voor. Werknemers die als uitbener in de vleessector werken, kampen met pijn in handen, polsen, armen, rug, nek, schouders en benen. In hun werk zetten zij kracht in steeds dezelfde onnatuurlijke houding. Tevens zijn omgevingsfactoren zoals kou en vocht een belangrijke oorzaak van klachten.

RI&E

Fysieke belasting is een van de vele risico's die geïnventariseerd worden met hulp van een Risico- Inventarisatie en -Evaluatie (RI&E). Dit is een lijst met alle risico's in een bedrijf en een Plan van Aanpak voor het oplossen daarvan. Vaak zijn er digitale branche RI&E's waardoor het invullen een stuk sneller verloopt. Werkgevers zijn verplicht om de risico's op de werkplek te evalueren en maatregelen te nemen om de veiligheid en gezondheid te waarborgen. Goede risicobeoordelingen leiden tot een beperking van de kosten voor het bedrijfsleven als gevolg van een verlies aan output, schadevergoedingen en hogere verzekeringspremies.

Tilbelasting in de kaassector

Tilbelasting is óók in de kaassector een probleem. De industriële verwerking van kaas is de afgelopen jaren in verregaande mate geautomatiseerd. Dit geldt voor de groot-handelsactiviteiten maar tot op zekere hoogte. De problemen doen zich vooral voor rond de handling van kazen bij transport.

De kaasgroothandel heeft samen met de zuivelindustrie gekozen voor een collectieve aanpak van onderzoek naar en ontwikkeling van andere werkvormen die de tillast voor medewerkers bij het laden en lossen van kaas kunnen verlichten. Dit collectief bekijkt de ontwikkeling van een zogenaamd autoloader- en een transportboxensysteem. De autoloader is een automatisch laadsysteem voor vrachtwagens en bedoeld voor de grotere stromen kaas. Interessant voor bedrijven die grote partijen kaas van hetzelfde gewicht en uniform van vorm produceren en in de handel brengen. De transportbox is bedoeld voor kleinere groothandelspartijen en de meer specialistische kaasgroothandelaren. De sector wil uniforme boxen ontwikkelen specifiek voor het transport van hele kazen waardoor de fysieke belasting vermindert. De twee systemen worden momenteel aan praktijktesten onderworpen.

Informatie: **Productschap Zuivel**
Henk van Hoeij, 079 -3681514

RSI in de vleessector

De sociale partners in de vlees-, de pluimvee- en vleeswarenindustrie hebben met elkaar afgesproken dat zij een arbocatalogus in hun sectoren willen maken.

Een van de belangrijkste onderwerpen die in de catalogi worden opgenomen is RSI. Tot 2006 heeft het arboconvenant RSI in de vleessector gelopen. Hierin hebben de sociale partners in de vleessectoren samen met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid extra aandacht besteed aan RSI. Er is o.a. een werkcheck gemaakt waarmee op een gemakkelijke manier kan worden bekeken of men een RSI-risico op de werkplek loopt. Het resultaat van het convenant wordt verwerkt in drie arbocatalogi voor de vlees-, pluimvee- en vleeswarenindustrie. Naast RSI zullen de drie sectoren afzonderlijk ook nog andere onderwerpen gaan uitwerken om in de catalogus op te nemen. Het is de bedoeling dat deze medio 2008 gereed zijn. Overigens worden vanuit de sectoren de werknemers betrokken bij het tot stand komen van de catalogi. Het gehele proces wordt samen met vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers via drie werkgroepen begeleid.

Informatie: **Productschap Vee, Vlees en Eieren**
Willem Dijkhuizen, 079 -3687971

Veilig tillen

Tillen is een vorm van fysieke (lichamelijke) belasting. In Nederland moet ongeveer 12% van de beroepsbevolking - ruim 800.000 mensen - nog regelmatig méér dan 25 kilogram tillen. Klachten aan rug, nek, schouder en armen, elleboog, hand en pols, heupen, knieën en voeten kunnen het gevolg zijn. Op grond van wetenschappelijke onderzoeken komt het Amerikaanse Instituut voor Veiligheid en Gezondheid (NIOSH) tot de conclusie dat in de meest optimale situatie maximaal 23 kilogram mag worden getild. Dit om gezondheidsschade te voorkomen. Dit maximum-gewicht geldt dus als gewerkt wordt onder optimale omstandigheden. Bij minder goede tilomstandigheden (hoogteverschillen, draaien tijdens het tillen enz.) zal het maximaal tilgewicht verder dalen.

Concreet zouden de vakbonden graag het volgende willen:

1. Tillen van zware lasten: maximaal 23 kilogram in optimale omstandigheden.
2. Het beoordelen van tilsituaties dient te gebeuren volgens de herziene NIOSH-methode.

Informatie: www.arbobondgenoten.nl (FNV) of
www.veiligengezondwerken.nl (CNV)

